

PREHLAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie február 2011
III. senát

Nálezy:

spisová značka	III. ÚS 392/2010
sudca spravodajca	Ján Auxt
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	8. februára 2011
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľka vo svojej sťažnosti namietala porušenie jej vyššie uvedených práv rozhodnutím najvyššieho súdu – disciplinárneho súdu. V predmetnom konaní minister spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „minister“) podal disciplinárnemu súdu návrh na začatie disciplinárneho konania proti sťažovateľke. V návrhu sa jej kládlo za vinu, že svojím konaním porušila základnú povinnosť sudcu podľa § 30 ods. 1 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o sudcoch“) tým, že „v konaní obžalovaných Z. S. a PhDr. E. K. vedenom na okresnom súde pre trestné činy ohovárania vypovedala na hlavnom pojednávaní ako svedkyňa, pričom v rámci tohto výsluchu mala uviesť nepravdivé skutočnosti a hodnotiace úsudky týkajúce sa výkonu funkcie predsedu Okresného súdu Žilina JUDr. P. P. v období rokov 1997-1999, čím údajne zasiahla do osobnostnej sféry menovaného“.</p> <p>Prvostupňový disciplinárny súd v konaní rozhodol tak, že uznal sťažovateľku za vinnú z disciplinárneho previnenia podľa 116 ods. 1 písm. a) zákona o sudcoch, pretože porušila základnú povinnosť sudcu podľa § 30 ods. 1 zákona o sudcoch zdržať sa v občianskom živote všetkého, čo by mohlo narušiť vážnosť a dôstojnosť funkcie sudcu, ale súčasne podľa § 117 ods. 10 tohto zákona upustil od uloženia disciplinárneho opatrenia.</p> <p>Proti tomuto rozhodnutiu podali odvolanie obidvaja účastníci konania, minister proti tej časti rozhodnutia, v ktorej bolo upustené od uloženia disciplinárneho opatrenia, a sťažovateľka napadla celé rozhodnutie s odôvodnením, že sa nedopustila žiadneho disciplinárneho previnenia, rozhodnutie považuje za nejasné, vec je nesprávne aj právne posúdená a žiadala, aby ju súd „v plnom rozsahu oslobodil“.</p> <p>O ich odvolaniach rozhodoval odvolací disciplinárny súd a svojim rozhodnutím rozhodol tak, že odvolanie ministra považoval za nedôvodné a o odvolaní sťažovateľky rozhodol tak, že zrušil rozhodnutie prvostupňového disciplinárneho súdu podľa § 131 ods. 4 zákona o sudcoch a súčasne podľa § 125 ods. 1 zákona o sudcoch prerušil konanie s tým, že sa vec „postupuje Okresnému riaditeľstvu Policajného zboru Slovenskej republiky, Úradu justičnej a kriminálnej polície B.“.</p> <p>Porušenie označených práv videla sťažovateľka najmä v tom, že odvolací disciplinárny súd v jej veci porušil zásadu „zákazu reformatio in peius“.</p>
ratio decidendi	V danom prípade sa ústavný súd musel vysporiadať najprv s otázkou, či disciplinárne konanie malo povahu a znaky trestného konania a či mal odvolací disciplinárny súd

	<p>prihliadať pri svojom rozhodovaní o odvolaní sťažovateľky na základnú zásadu, ktorá sa aplikuje najmä v trestných veciach, ale i správnych veciach, t. j. či v namietanom disciplinárnom konaní bola, alebo nebola porušená zásada <i>reformatio in peius</i> a či prípadné porušenie tejto zásady je v príčinnej súvislosti so základným právom na súdnu a inú právnu ochranu, resp. právom na spravodlivé súdne.</p> <p>Ústavný súd uviedol, že súčasťou procesných záruk spravodlivého rozhodnutia, resp. minimálnych garancií procesnej povahy je dodržiavanie zásady zákazu <i>reformatio in peius</i>, ktorá sa podľa názoru ústavného súdu musí dodržiavať nielen v trestných veciach, resp. správnych veciach, ale i v disciplinárnych konaniach vedených proti sudcom ako predstaviteľom nezávislej súdnej moci, ktorým hrozí pozbavenie osobnej slobody, alebo aj iná závažná ujma, napr. zbavenie funkcie sudcu, trestné stíhanie sudcu a pod., keďže na toto konanie sa primerane vzťahujú a aplikujú aj príslušné ustanovenia Trestného poriadku [kde je táto zásada v súčasnosti premietnutá napr. v ustanoveniach § 195 ods. 1 (pri väzbe) alebo v § 308 ods. 1 a § 322 ods. 1 a nasl. Trestného poriadku]. Ústavný súd ďalej uviedol, že podstatou tejto zásady je garantovať možnosť (obvineného) napadnúť rozhodnutie opravným prostriedkom bez obáv a rizika, že sa jeho situácia zhorší (Šámal, P. a kolektív: Trestný poriadok, komentár. II. diel, 5. vydanie. Praha: C. B. Beck, 2005. s. 1959), teda garantovať slobodu odvolacieho práva zaručeného v druhej hlave (siedmy oddiel ústavy) a v dôsledku toho i základného práva na obhajobu. Túto zásadu je potrebné dodržiavať, ako aj aplikovať, pokiaľ možno vždy najširšie a vždy iba materiálne, nie formálne.</p> <p>Ústavný súd konštatoval, že uplatnením tejto zásady bol viazaný aj odvolací disciplinárny súd v prípade sťažovateľky. Pri svojom rozhodovaní mal dôsledne brať do úvahy skutočnosť, že postavenie sťažovateľky na základe jej podaného odvolania („... <i>odvolanie ministra spravodlivosti dôvodné nie je...</i>“) v ďalšom konaní, ktoré nastalo po rozhodnutí odvolacieho orgánu, sa zhoršilo. Tým, že vec postúpil orgánom činným v trestnom konaní s odôvodnením, že skutočnosti, ktoré sa sťažovateľke kladú za vinu, majú znaky trestného činu, postavil sťažovateľku bez akejkoľvek pochybnosti do horšej situácie, pretože jej prípadné protiprávne konanie kvalifikoval znakmi trestného činu, pričom konanie označené ministrom (žalobcom) bolo kvalifikované iba ako priestupok, resp. disciplinárne previnenie. Teda zákaz <i>reformatio in peius</i> sa vzťahuje, resp. neobmedzuje len na výrok o treste, ale na akúkoľvek zmenu rozhodnutia, ktorou by sa zhoršovalo postavenie obžalovaného. Tento zákaz sa logicky uplatní nielen vtedy, keď odvolací súd sám vydá konečné rozhodnutie vo veci, ale aj keď zruší napadnuté rozhodnutie a vec vráti na ďalšie konanie. V danej veci sa nepochybne zhoršilo procesné postavenie účastníka konania iba v dôsledku využitia jeho odvolacieho práva, keďže vec bola odstúpená orgánom činným v trestnom konaní na trestné stíhanie.</p> <p>Keďže v prípade sťažovateľky požiadavka minimálnych garancií procesnej povahy (jednou z nich je zákaz <i>reformatio in peius</i>) ustanovených v čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru nebola dodržaná, postup odvolacieho disciplinárneho súdu mal za následok porušenie vyššie uvedených práv. V záujme účinnej ochrany práv sťažovateľky bolo, aby Ústavný súd vydal odvolaciemu disciplinárnemu súdu príkaz, aby vo veci opätovne konal a postupoval vo vzťahu k nej podľa zásady <i>reformatio in peius</i>. V tomto konaní bude viazaný právnym názorom ústavného súdu (§ 56 ods. 6 zákona o ústavnom súde).</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov</p>	<p>PL. ÚS 7/02 rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky z 1. júla 1998 sp. zn. 5 Tz 57/98</p>

Nálezy – priet'ahy v konaní

spisová značka	III. ÚS 235/2010
sudca spravodajca	Ľubomír Dobrík
druh konania	čl. 127 konanie o s'ťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	7. decembra 2010
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Proti s'ťažovateľovi bola 4. júla 2000 podaná na okresnom súde žaloba o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Vo svojej s'ťažnosti s'ťažovateľ namietal porušenie jeho vyššie uvedených práv postupom okresného súdu v tomto konaní.
ratio decidendi	Ústavný súd sa podrobnejšie nezaoberal hodnotením veci v období do 12. augusta 2008, pretože o nej už rozhodol nálezom č. k. III. ÚS 309/07-40 z uvedeného dňa, ktorým vyslovil porušenie základného práva K. B. (žalobkyne) na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov postupom okresného súdu v predmetnom konaní a zároveň okresnému súdu prikázal konať bez zbytočných priet'ahov. Ústavný súd konštatoval, že nezistil také okolnosti, na základe ktorých by bolo možné konštatovať, že s'ťažovateľ sa podstatným spôsobom podieľal na predĺžení uvedeného konania. V období od 12. augusta 2008 do rozhodnutia ústavného súdu okresný súd konal vo veci priebežne, rozhodoval o procesných návrhoch účastníkov konania a nariadil aj viacero pojednávaní, avšak ústavný súd predovšetkým poukázal na to, že trvanie napadnutého konania viac ako 10 rokov je samo osebe celkom jednoznačne neprimerané a možno ho považovať za nezlučiteľné s imperatívom ustanoveným v čl. 48 ods. 2 ústavy. Ústavný súd pri hodnotení postupu okresného súdu prihliadol najmä na skutočnosť, že napriek tomu, že už raz prikázal okresnému súdu v danej veci konať, všeobecný súd neorganizoval svoj procesný postup tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prerokovaná a skončená a aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa naň fyzická osoba obrátila o rozhodnutie. Vec sa stále nachádza na okresnom súde, a to bez právoplatného rozhodnutia vo veci samej. Na základe uvedeného ústavný súd konštatoval, že postupom okresného súdu predmetné práva s'ťažovateľa porušené boli a s'ťažovateľovi priznal finančné zadosťučinenie v sume 2 000 EUR. Ústavný súd neprikázal okresnému súdu, aby v zmysle čl. 127 ods. 2 druhej vety ústavy v danej veci konal, pretože táto povinnosť mu už bola uložená nálezom č. k. III. ÚS 309/07-40 z 12. augusta 2008.
požité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	

spisová značka	III. ÚS 319/2010
sudca spravodajca	Ľubomír Dobrík
druh konania	čl. 127 konanie o s'ťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – v časti vyhovené / v časti nevyhovené
dátum rozhodnutia	7. decembra 2010
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	S'ťažovateľka vo svojej s'ťažnosti namietala porušenie jej vyššie uvedených práv postupom okresného a krajského súdu v konaní. Dňa 22. júna 2001 bol okresnému súdu zákonnou zástupkyňou s'ťažovateľky podaný návrh na zvýšenie výživného pre (v tom čase) maloletú s'ťažovateľku. Okresný súd na základe protinávru odporcu rozsudkom z

	19. októbra 2004 jeho vyživovaciu povinnosť voči sťažovateľke zrušil. Predmetný rozsudok bol sťažovateľke doručený 18. decembra 2004 a 17. januára 2005 proti nemu podala odvolanie. Od roku 2004 okresný súd a krajský súd vo veci nekonali. Sťažovateľka uviedla, že toto konanie trvá už deväť rokov a vo veci dosiaľ nebolo meritórne rozhodnuté.
ratio decidendi	<p>1. Predmetom konania vo veci vedenej na okresnom súde a na krajskom súde je zvýšenie výživného, ktoré tvorí bežnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, a vec z právneho a skutkového hľadiska nevykazuje znaky náročnosti.</p> <p>2. Pri hodnotení správania sťažovateľky ako účastníka súdneho konania dospel ústavný súd k záveru, že sťažovateľka neprispela k predĺženiu doterajšej doby konania.</p> <p>3. Vo veci namietaného postupu okresného súdu v konaní, ústavný súd uviedol, že dňa 6. decembra 2005 bola vypracovaná predkladacia správa a spis mal byť predložený krajskému súdu na rozhodnutie o opravnom prostriedku. Okresný súd nevie hodnoverne preukázať predloženie spisu krajskému súdu. Okresný súd zistil stratu spisu až 19. apríla 2009 a prikrečil k jeho rekonštrukcii. Dňa 3. mája 2010 bol spis predložený na krajský súd na konanie o odvolaní sťažovateľky zo 17. januára 2005, kde konanie prebieha dosiaľ. Ústavný súd preto po zvážení všetkých okolností dospel k záveru, že postupom okresného súdu v konaní boli porušené vyššie uvedené práva sťažovateľky, okresnému súdu prikázal v konaní konať bez zbytočných prietahov a sťažovateľke priznal finančné zadosťučinenie v sume 3 000 EUR..</p> <p>Ústavný súd konštatoval, že dĺžka konania vedeného krajským súdom (dosiaľ trvá spolu iba sedem mesiacov) oproti postupu okresného súdu, ktorý predovšetkým nesie zodpovednosť za dobu predĺženia posudzovaného konania, nedosiahla s prihliadnutím na ostatné relevantné okolnosti prípadu úroveň odôvodňujúcu záver o porušení vyššie uvedených práv sťažovateľky. Vzhľadom na uvedené okolnosti danej veci ústavný súd preto vyslovil, že postupom krajského súdu v konaní neboli porušené vyššie uvedené práva sťažovateľky.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	H. v. Spojené kráľovstvo, rozsudok z 8. júla 1987, § 85

spisová značka	III. ÚS 328/2010
sudca spravodajca	Lubomír Dobřík
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	7. decembra 2010
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka vo svojej sťažnosti namietala porušenie jej vyššie uvedených práv postupom okresného súdu v konaní o zaplatenie náhrady škody, ktoré začalo jej žalobným návrhom z 5. septembra 2001.
ratio decidendi	<p>1. Predmetom posudzovaného konania pred okresným súdom bolo rozhodnutie o zaplatenie náhrady škody spôsobenej prevádzkovou činnosťou odporcu na poľnohospodárskej produkcii – rastlinnej aj živočíšnej výrobe sťažovateľky. V tomto prípade ide o konanie, ktoré je skutkovo zložitejšie. Pre objektívne zistenie skutkového stavu bolo potrebné vykonať aj opakované znalecké dokazovanie. Po právnej stránke vec nie je náročná v prípade, že zistený skutkový stav veci náležite objasňuje celý predmet sporu.</p> <p>2. Ústavný súd nezistil skutočnosti, na základe ktorých by mohol konštatovať, že sťažovateľka svojím konaním vytvorila prekážku, ktorá by bránila okresnému súdu plynule konať vo veci.</p> <p>3. Ústavný súd konštatoval obdobia nečinnosti okresného súdu v konaní v celkovej dĺžke 4 a pol roka. V čase rozhodovania ústavného súdu nebolo posudzované konanie právoplatne skončené ani po viac ako deviatich rokoch od začatia konania. Na základe uvedeného ústavný súd konštatoval, že postupom okresného súdu predmetné práva sťažovateľky porušené boli a sťažovateľke priznal finančné zadosťučinenie v sume 1 500</p>

	EUR. Ústavný súd zistil, že okresný súd vo veci rozhodol rozsudkom z 21. septembra 2010. Vec bude po vrátení spisu z ústavného súdu postúpená odvolaciemu súdu na rozhodnutie o opravnom prostriedku. Odstránenie stavu právnej neistoty nie je v tomto štádiu konania záležitosťou okresného súdu.
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	

spisová značka	III. ÚS 399/2010
sudca spravodajca	Ján Auxt
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	7. decembra 2010
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovatelia vo svojej sťažnosti namietali porušenie ich vyššie uvedených práv postupom okresného súdu v konaní, ktoré začalo na okresnom súde na základe návrhu na vyrovnanie dedičských podielov podaného sťažovateľom 1. júna 1993 aj v mene ďalších navrhovateľov, v ktorom bolo uplatnené právo podľa § 40 zákon o pozemkových úpravách. Toto konanie nie je dosiaľ právoplatne skončené.
ratio decidendi	1. Ústavný súd konštatoval, že predmetné konanie nemožno považovať za právne zložité. Nedostatok skúsenosti súdov je možné pri reštitučných sporoch považovať za prvok, ktorý spočiatku mohol robiť tieto veci skutkovo zložitejšími, avšak žiadna právna a skutková zložitosť veci, prípadne nedostatok judikatúry nemôže ospravedlniť to, že viac ako 17 rokov po začatí sporu nie je vec právoplatne skončená. 2. Ústavný súd konštatoval, že správanie sťažovateľov malo vplyv na vznik zbytočných priesťahov a na túto okolnosť prihliadol pri rozhodovaní o finančnom zadosťučinení. 3. Ústavný súd konštatoval, že je z ústavnoprávneho hľadiska neprijateľné, aby právna neistota v napadnutom konaní nebola odstránená ani po uplynutí viac ako 17 rokoch od jeho začatia. Ústavný súd konštatoval neefektívnosť postupu okresného súdu a obdobia nečinnosti v trvaní viac ako 6 rokov. Na základe uvedeného ústavný súd konštatoval, že postupom okresného súdu v konaní predmetné práva sťažovateľov porušené boli, okresnému súdu prikázal v konaní konať bez zbytočných priesťahov a sťažovateľom priznal každému finančné zadosťučinenie v sume 2 000 EUR.
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	

Spracovala : JUDr. Helena Kravcová

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.